

Broj: 03/2

Sarajevo, 2012.

PLAN RADA

Zajedničkoga povjerenstva za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH u 2013. godini

Temeljem Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH, poslovnika oba doma Parlamentarne skupštine BiH i analize rada Povjerenstva u 2012. godini, Povjerenstvo je sačinilo plan rada za 2013. godinu.

Pored navedenih pravnih propisa, Povjerenstvo je tokom pripreme plana vodilo računa o poštivanju načela definiranih odredbama Zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU (CFSP), Zajedničke sigurnosno-obrambene politike EU (CSDP), obvezama koje je BiH preuzela potpisivanjem Sigurnosnih sporazuma sa NATO i EU, te EU i NATO standardima općenito, a naročito u pogledu demokratske kontrole nad obavještajno-sigurnosnim sektorom. Također, uzete su u obzir i obveze koje BiH ima kao potpisnica drugih međunarodnih sporazuma (sa OSCE-om, UN-om, itd.).

1

Sukladno navedenome, Povjerenstvo je u 2013. godini planiralo realizirati slijedeće:

1. RAZMATRANJE MATERIJALA KOJI PROISTIČU IZ ZAKONOM UTVRĐENIH MJERODAVNOSTI

Sukladno Zakonu o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH i Zakonu o zaštiti tajnih podataka BiH, Povjerenstvo će u 2013. godini razmatrati slijedeće materijale:

a) Izvješće o radu Povjerenstva u 2012. godini

Rok: siječanj

b) Godišnja platforma o obavještajno-sigurnosnoj politici Bosne i Hercegovine za 2011. i 2012. godinu

Rok: siječanj (zakonski rok istekao 1.11.2011.)

c) Izvješće generalnoga ravnatelja OSABiH o radu i troškovima Agencije u 2012. godini

Rok: siječanj

d) Izvješće glavnoga inspektora OSABiH o rješavanju priziva podnesenih protiv Agencije, za period srpanj-prosinac 2012

Rok: siječanj

e) Godišnje izvješće predsjedatelja Vijeća ministara BiH o aktivnostima Agencije za 2012. godinu

Rok: veljača

f) Informacija predsjedatelja Vijeća ministara BiH o zaključivanju sporazuma Obavještajno-sigurnosne agencije BiH s agencijama stranih država i institucijama stranih država i međunarodnim organizacijama u 2011. godini

Rok: veljača

g) Izvješće ministra sigurnosti BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u 2012. godini

Rok : veljača

h) Izvješće ministra obrane BiH o izdanim sigurnosnim dozvolama u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama BiH u 2012. godini

Rok : veljača

i) Godišnje izvješće Ministarstva sigurnosti BiH o provedenome operativnom i tehničkom nadzoru u polju zaštite tajnih podataka u 2012. godini

Rok: veljača

j) prečišćeni tekst Zakona o OSABiH i Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH

Rok: veljača

k) Izvješće Ureda za reviziju BiH o provedenoj reviziji u OSABiH za 2012. godinu

rok: ožujak

l) izmjene i dopune Zakona o OSABiH i Zakona o reviziji u institucijama BiH – usklađivanje proturječnih propisa

Rok: ožujak

m) izmjene i dopune Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH

Rok: ožujak

n) prijedlog Zakona o parlamentarnome nadzoru

Rok: uvjetovan dostavom od strane Domova

o) prijedlog proračuna OSABiH za 2014. godinu

Rok: listopad

p) okrugli stol ili radionica za predstavnike medija. Točna tema bit će definirana u dogovoru sa nevladinim organizacijama, nastojeći uvažiti njihove želje i potrebe, a kako bi se uspostavio dobar odnos s Povjerenstvom.

Rok: listopad

r) Plan rada Povjerenstva za 2014. godinu

Rok: prosinac

2. SJEDNICE POVJERENSTVA I RADNIH GRUPA

a) Redovite sjednice Povjerenstva

Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je kako Povjerenstvo održava sjednice najmanje dva puta godišnje. Nadnevcima održavanja sjednica bit će utvrđeni sukladno broju, opsegom i nadnevcima prispjeca materijala koji budu dostavljeni Povjerenstvu, odnosno sukladno ukazanoj potrebi.

3

b) Zajedničke sjednice sa Zajedničkim povjerenstvom za obranu i sigurnost BiH

Analizirajući mjerodavnosti i dosadašnji rad ovih dvaju Povjerenstava, jasno je kako postoji veliki broj pitanja iz domena nadzora koja se mogu riješiti samo zajedničkim naporima. To se naročito odnosi na pitanja iz oblasti nadzora nad provođenjem Zakona o zaštiti tajnih podataka. Povjerenstvo je planiralo održavanje barem jedne zajedničke sjednice sa ZP za obranu i sigurnost u 2013. godini, na kojoj bi trebalo jasnije definirati modalitete dalje suradnje. Točan termin bit će određen po obavljenim konsultacijama sa Zajedničkim povjerenstvom za obranu i sigurnost. Ovakva zajednička sjednica bila je planirana između ostaloga i radi koordiniranoga (zajedničkog) rada na Prijedlogu zakona o parlamentarnome nadzoru, ali je tokom 2012. godine, ZP za obranu i sigurnost samostalno pokrenulo aktivnosti vezane za donošenje zakona.

Pozadina procesa:

Sukladno nadležnostima Povjerenstva, parlamentarnom praksom zemalja članica EU, te vlastitim praktičnim iskustvima, Povjerenstvo je u ranijem sazivu (mandatni period 2006-2010) zaključilo kako je potrebno što prije izraditi i usvojiti zaseban zakon o parlamentarnome nadzoru.

Naime, odredbom članka 105. Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je kako je Vijeće ministara BiH dužno pripremiti i uputiti u parlamentarnu proceduru zakon o parlamentarnom nadzoru u roku od tri mjeseca nakon uspostavljanja Agencije, a što je propustilo učiniti (Podsjećanja radi, OSABiH je uspostavljena 2004. godine). Imajući u vidu ogroman zaostatak u ispunjavanju ove obveze od strane Vijeća ministara, kao i realnu potrebu za donošenjem zakona, prethodni saziv Povjerenstva odlučio se pojaviti u ulozi predlagača, te je u tu svrhu formirana posebna Radna skupina za izradu Prijedloga zakona u čijemu su sastavu pored članova ZP OSA bili i predstavnici Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva obrane BiH, NATO Stožera Sarajevo, OSCE Misije u BiH, EUFOR-a i EUPM-a. Članovi Povjerenstva su također ciljano posjetili nekoliko parlamenata u regionu i EU kako bi iz prve ruke došli do relevantnih saznanja i iskustava koja je moguće primijeniti prilikom izrade Prijedloga. Po okončanju svih ovih aktivnosti, Prijedlog zakona je finaliziran i upućen u parlamentarnu proceduru, gdje na kraju nije uspio dobiti potrebnu većinu.

Zatim je u ovom sazivu ZP za obranu i sigurnost oformilo novu radnu skupinu, čiji nam sastav ni rezultati rada nisu poznati, ali je za očekivati da će ZP za obranu tijekom 2013. godine imati spreman Prijedlog zakona i uputiti ga u proceduru. Naše Povjerenstvo, nažalost, nije bilo pozvano da sudjeluje u radnoj skupini, ali ćemo svoj doprinos i komentare dati kada nam materijal prisprije redovnim putem (kada nam Dom proslijedi Prijedlog kao su-nadležnom Povjerenstvu).

Imajući u vidu ogroman trud koji je dosada uloženi u izradu Prijedloga, potrebu da se rečeni zakon usvoji, kako zbog učinkovitije provedbe nadzora iz mjerodavnosti Povjerenstva, tako i u cilju ispunjenja međunarodnih obveza BiH (proisteklih iz IPAP/NATO ciljeva), Povjerenstvo će i dalje u okviru svojih mjerodavnosti podržavati donošenje Zakona o parlamentarnome nadzoru.

Rok za ovu aktivnost ovisi od aktivnosti ZP za obranu i sigurnost, te od aktivnosti Domova.

3. POSJETI INSTITUCIJAMA I TIJELIMA

Posjete tijelima i institucijama koji prirodno svoje djelatnosti potpadaju u mjerodavnosti Povjerenstva važan su element učinkovitoga parlamentarnog nadzora. U 2013. godini su stoga u funkciji nadzora planirani slijedeći posjeti:

a) Posjeti OSABiH

Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH utvrđeno je kako je Povjerenstvo nadležno za provedbu nadzora nad zakonitošću rada OSABiH. Primarni zadatak Povjerenstva u cilju ispunjavanja funkcije nadzora su posjeti organizacijskim cjelinama OSABiH, kojom prilikom se Povjerenstvo u mogućnosti na najizravniji način upoznati sa konkretnim radom uposlenika OSABiH, obaviti kontrolu istoga, te općenito sagledati realno stanje na terenu iz ugla svojih mjerodavnosti. Posjeti koji su obavljani u prethodnim mandatima ocijenjeni su

kao korisni, kako od strane Povjerenstva, tako i od strane same OSABiH. Sukladno tomu, Povjerenstvo je planiralo posjetiti OSABiH i u 2013. godini, i to:

- Centar za obuku Banja Luka (ožujak)
- Terenski ured u Mostaru (travanj)
- Terenski ured u Brčkom (svibanj)
- Sjedište OSABiH u Sarajevu i Interfejs centar (rujan).

Kao i do sada, Povjerenstvo se prilikom izbora lokacija rukovalo ranijom praksom, organizacijskom strukturom Agencije, te načelima uravnotežene teritorijalne zastupljenosti posjećenih centara u okviru BiH.

Povjerenstvo za ovu godinu nije planiralo nenajavljene posjete OSABiH.

b) Posjeti ostalim institucijama i tijelima

Zakonom o zaštiti tajnih podataka BiH (ZOZTP) se u nadležnost Povjerenstva stavlja provedba nadzora nad primjenom Zakona od strane institucija BiH, entitetskih tijela i tijela na ostalim razinama državnoga ustroja BiH.

Potpuna i bezuvjetna primjena odredaba ZOZTP također je i jedan od kriterija koje BiH treba ispuniti na svome putu ka NATO-u i EU.

5

S tim u svezi, Povjerenstvo će u 2013. godini posjetiti predsjedatelja Vijeća ministara, Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo obrane BiH i Ministarstvo inozemnih poslova BiH, kako bi se iz prve ruke upoznalo s aktualnim stanjem u tim tijelima u polju primjene Zakona o zaštiti tajnih podataka. Tom će prigodom Povjerenstvo ispitati i razinu suradnje između pobrojanih ministarstava i OSABiH.

Rokovi za ovu aktivnost bit će usklađeni s vremenom i obvezama izvršnih tijela koja će biti predmet posjeta, kao i drugim obvezama samoga Povjerenstva.

Povjerenstvo će također obaviti posjete entitetskim parlamentarnim Povjerenstvima čije su mjerodavnosti slične našima. **Rokovi** za ove aktivnosti bit će određeni u dogovoru s predsjedateljima entitetskih Povjerenstava.

4. IZOBRAZBA

Imajući u vidu mjerodavnosti Povjerenstva, neophodno je nastaviti dobru praksu započetu tijekom 2011. i 2012. godine, a koja je za cilj imala osigurati kontinuiranu edukaciju-izobrazbu, kako članova Povjerenstva, tako i osoblja u Uredu tajnika. Izobrazba će se u 2013. godini odvijati kroz učešće na seminarima, tečajevima i studijskim putovanjima. Povjerenstvo u ovoj godini planira organizirati slijedeće obuke-radionice:

- a) radionica-stručno savjetovanje na temu Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o OSABiH
- b) radionica- stručno savjetovanje na temu Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH

Termini za ova stručna savjetovanja bit će određeni sukladno stupnju realizacije ostalih aktivnosti Povjerenstva, kao i raspoloživim vremenom članova.

Redovna do-obuka o rukovanju tajnim podacima i ostalim procedurama koje su Povjerenstvu potrebne u radu, a koje proizilaze iz Zakona o zaštiti tajnih podataka BiH i Zakona o OSABiH bit će dogovorene sa predstavnicima Državnog sigurnosnog organa i OSABiH, sukladno iskazanim potrebama Povjerenstva.

5. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

Povjerenstvo će u 2013. godini nastaviti dosadašnji trend uzajamno korisne međunarodne suradnje, prije svega kroz realiziranje slijedećih aktivnosti:

- a) **Sastanak s ravnateljem Odjela za sigurnosnu suradnju Misije OSCE-a u BiH.** OSCE Misija u BiH dugogodišnji je partner Povjerenstva čiji je doprinos dosadašnjim uspjesima Povjerenstva nesporan. U želji da se konstruktivna suradnja s Misijom nastavi, kao i da se riješe određeni problemi u suradnji, uočeni tokom 2011. i 2012. godine, planiran je niz sastanaka s ravnateljem Odjela za sigurnosnu suradnju, na kojima će biti dogovarani i usklađivani modaliteti i opseg suradnje Povjerenstva i OSCE-a u 2013. godini.

Rok za ovu aktivnost: **kontinuirano.**

- b) **Učešće na Četvrtoj regionalnoj konferenciji parlamentarnih tijela za nadzor nad obavještajnim službama u Jugoistočnoj Evropi.**

Rok za ovu aktivnost je **ožujak.**

- c) Povjerenstvo će pokušati organizirati **sastanak sa srodnim Povjerenstvima iz susjednih zemalja (Srbija, Hrvatska i Crna Gora)**, bilo u formi radnoga sastanka, ili nešto uže regionalne konferencije, u BiH. Ovaj format kontakta je bitan za Povjerenstvo, jer su naše kolege iz susjednih zemalja dobro upućene, kako u relevantna pitanja iz naših mjerodavnosti, tako i u specifično okruženje u okviru kojega se potrebite reforme trebaju provesti. Također, sa kolegama iz susjednih država ne postoji jezična barijera, pa je radna komunikacija lakša i brža nego kada su u „regionalni format“ uključene i zemlje zbog kojih jezik konferencije mora biti engleski. Rok za ovu aktivnost je **lipanj.**

- d) **Studijski posjet Kraljevini Norveškoj.** Povjerenstvo je neformalni poziv za ovu aktivnost već primilo od strane NUPI/IRU. Po našim trenutnim saznanjima, planirani rok za ovu aktivnost je **srpanj**.
- e) **Sastanak sa Zapovjednikom NATO Stožera Sarajevo.** Jedan od bitnih preduvjeta koji stoje pred BiH u smislu njenih NATO i EU aspiracija je uspostava potpune i učinkovite civilne demokratske kontrole nad obavještajno-sigurnosnim sektorom. Na ovaj cilj nadovezuju se potpuna i bezuvjetna primjena Zakona o zaštiti tajnih podataka i Sigurnosnoga sporazuma između NATO-a i BiH, te ispunjavanje kriterija za pozitivnu ocjenu u okviru IPAP-a. U sklopu dosadašnjih napora Povjerenstva, NATO Stožer Sarajevo uvijek se pojavljivao kao vrijedan i koristan partner i potpora. S time na umu, i želeći nastaviti takav trend, Povjerenstvo je planiralo ponovno se sastati sa Zapovjednikom NATO HQSa. Rok za ovu aktivnost je **travanj**.
- f) **Uzvratni posjet predstavnika Povjerenstva za obavještajni nadzor Slovačke.** Povjerenstvo je krajem 2012. godine prihvatilo tijekom 2013. godine biti domaćin za bilateralni posjet slovačkih kolega. Planirani rok za ovu aktivnost je **prvo tromjesečje 2013.**
- g) **Sastanak sa najvišim predstavnicima međunarodne zajednice u BiH.** Povjerenstvo smatra da je u cilju poboljšanja komunikacije između Povjerenstva i različitih međunarodnih organizacija i aktera u BiH, kao i unaprjeđenja međusobne koordinacije tih organizacija (na aktivnostima koje su usmjerene na potporu Povjerenstvu), uputno organizirati jedan veliki zajednički sastanak, na koji namjeravamo pozvati predstavnike NATO Stožera Sarajevo, Delegacije Europske Komisije, OHR(IRU), OSCE, USAID, DCAF, te veleposlanike zemalja koje pružaju potporu radu Povjerenstva, skupa sa njihovim vojnim atašeima. Na sastanku bi bili razmatrani mogući pravci suradnje tijekom 2013. godine i dalje, te bi svima bili predstavljeni ciljevi Povjerenstva, odnosno projekti za koje Povjerenstvo ustanovi kako bi u njima dobro došla materijalna, tehnička, savjetodavna ili slična pomoć međunarodne zajednice. Ovim bismo riješili problem preklapanja ponuda za suradnju koje dobijamo od strane različitih organizacija, te dupliranja ponuda za pojedine aktivnosti, uz istodobni nedostatak potpore za druge, a koje Povjerenstvo smatra jednako ili više bitnim. U cilju bolje fokusiranosti svih aktera na temu sastanka, mišljenja smo kako bi isti trebalo organizirati van Sarajeva. Rok za ovu aktivnost je **veljača**.
- h) **Posjeti drugim parlamentima.** OSCE Misija u BiH ponudila je da za Povjerenstvo organizira i pokrije troškove dva međudržavna posjeta tijekom 2013. godine. U ovome trenutku nemamo detalje o destinacijama i terminima, a o konkretnom prihvaćanju ponude odlučit ćemo sukladno iskazanim potrebama Povjerenstva, te mogućnošću da ponuđeni termin prihvatimo, imajući u vidu redovite obveze Povjerenstva, kao i dužnost članova Povjerenstva da prioritetno nazoče sjednicama Domova.

6. OSTALO

Povjerenstvo će u 2013. godini nastojati uspostaviti i održati što je moguće bliži i češći kontakt sa institucijama koje su u njegovoj mjerodavnosti, s ciljem ispunjenja svojih zakonskih obveza. Sastanci s predstavnicima domaćih institucija vjerojatno će u 2013. godini biti jačega intenziteta nego u 2012., budući je Povjerenstvo sada daleko bolje obaviješteno o različitim pitanjima iz domena svoga rada nego što je to bilo na početku svoga rada (mandata). Prije svega je sastanke potrebno održati s ministrima sigurnosti, obrane i inozemnih poslova, budući su ta tri ministarstva najizloženija pažnji Povjerenstva, zbog svojih (dosad neispoštovanih) obveza u smislu potpune provedbe Zakona o zaštiti tajnih podataka. Ovi bi sastanci svakako bili potrebni i zbog promjena do kojih je došlo rekonstrukcijom prvobitnog saziva VM (odnosno najnovijih promjena do kojih je došlo na čelu ministarstava). Planirani rokovi za ovu aktivnost su **veljača i ožujak**.

Pored toga, namjeravamo se zasebno sastati i sa predsjedateljem Vijeća ministara BiH, kako bismo u izravnom razgovoru razriješili jedan broj pitanja iz naše mjerodavnosti, te postavili dobar temelj za redovitiju buduću suradnju njegovoga ureda i Povjerenstva. Planirani rok za ovu aktivnost je **ožujak**.

Povjerenstvo će nastojati sustići trenutni zaostatak u radu nastao usljed dvije velike stanke u kontinuitetu njegova rada. Prvi zaostatak desio se zbog dugotrajnoga formiranja vlasti nakon izbora 2010., a drugi zbog također dugotrajno nejasne situacije sa parlamentarnom većinom (našim Povjerenstvom po Zakonu o OSABiH mora predsjedavati osoba iz oporbene stranke, a što nekoliko mjeseci nije bilo moguće jasno ustanoviti. Aktuelni predsjedatelj se suzdržavao od zakazivanja sjednica i drugih aktivnosti Povjerenstva, ne želeći dovesti u pitanje legalitet odluka i akata koji bi se tijekom sjednica i drugih aktivnosti Povjerenstva neminovno donosili).

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA
Amir Fazlić